

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Praktický průvodce: Úředně ověřené překlady, apostila, superlegalizace

Při úředním či obchodním styku se zahraničím se subjekty nevyhnou nutnosti opatřit si překlady právních dokumentů a listin, přičemž ne vždy postačí překlady obyčejné. V některých případech právní normy požadují, aby byl překlad listiny proveden soudním překladatelem, tedy aby byl úředně ověřen, a aby splňoval další náležitosti stanovené příslušnými právními předpisy. Nad rámec úředně ověřeného překladu listiny je ve styku s orgány cizích států v některých případech taktéž požadováno, aby byla listina opatřena apostilou, případně aby byla provedena její superlegalizace.

Problematikou úředně ověřených překladů a dalším ověřováním listin pro styk se zahraničím se zabývá tento článek, přičemž cílem je poskytnout ucelený a přehledný návod pro řádnou přípravu dokumentu pro jeho použití v zahraničí.

O úředně ověřeném překladu obecně

Úředně ověřený překlad listiny je takový překlad, který je pevně připojen k originální (překládané) listině v původním jazyce a obsahuje překladatelskou doložku a razítko soudního překladatele, který překlad vyhotovil. Úředně ověřené překlady tedy mohou vyhotovit pouze soudní překladatelé, což jsou fyzické osoby zapsané jako překladatelé do seznamu tlumočnicků a překladatelů vedeného Ministerstvem spravedlnosti a oprávněné k výkonu překladatelské činnosti, přičemž soudní překladatelé mohou být zapsáni i pro více různých jazyků (za předpokladu, že splňují zákonné požadavky). Soudní překladatelé jsou oprávněni provádět obousměrné překlady, tedy nejen překlady českých listin do cizího jazyka, k němuž disponují oprávněním, ale i listin z cizího jazyka do jazyka českého. V České republice je činnost soudních překladatelů upravena zákonem č. [354/2019](#) Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích.

Správně vyhotovený úředně ověřený překlad představuje pro zahraniční orgány záruku, že přeložený text zcela odpovídá původní listině, a příslušné zahraniční orgány si tak mohou o obsahu přeložené listiny udělat jasnou představu.

Ačkoliv by se mohlo zdát, že v dnešní době je díky automatizovaným překladačům textu práce soudních překladatelů značně usnadněna, není tomu tak. Naopak, při přípravě právního překladu nelze provést pouze mechanický překlad, nýbrž je potřeba, aby soudní překladatel postupoval s nejvyšší pečlivostí a kladl důraz na každé slovo, neboť jakákoliv odchylka od původního významu některého pojmu může mít dalekosáhlé právní důsledky. Ačkoliv mohou automatizované překladače zásadní měrou pomoci při přípravě běžných, neoborných textů, při překladu odborných textů naopak mohou práci překladatele spíše brzdit, neboť ten musí slovo od slova zkontrolovat celý výstup, a mnohdy se tak bude jednat o časově mnohem nákladnější proces, než pokud by překladatel vyhotovil překlad samostatně.

Soudní překladatel by se samozřejmě měl i orientovat v dotčených právních rádech, a to jak v právním řádu země původu, tak i v právním řádu země cílové. Překlad právního textu tedy rozhodně není jen otázkou znalosti výchozího a cílového jazyka, nýbrž jedná se, zjednodušeně

řečeno, o mezikulturní převod určitého sdělení, jež nelze smysluplně provést bez pochopení a znalosti výchozí a cílové právní kultury a tradice.[1] Proto je také znalost právního řádu České republiky jednou z podmínek pro získání překladatelského oprávnění.

V jakých případech obstarat úředně ověřený překlad

Úředně ověřený překlad bude obvykle požadován v případech, kdy je potřeba v jiném státě předložit úřední listinu vydanou českými orgány (či listinu vydanou zahraničními orgány pro použití v České republice).

Zejména se bude jednat například o dokumenty vydávané justičními či notářskými orgány (tedy soudní rozhodnutí, notářské zápisy, a další), matriční doklady (např. rodné listy, úmrtní listy, oddací listy), dále výpisy z nejrůznějších rejstříků (rejstřík trestů), doklady vydávané finančními orgány, doklady o studiu, a mnohé další. Uvedené však představuje toliko demonstrativní výčet, a ve vztahu ke konkrétnímu dokumentu bude vždy nejprve potřeba ověřit v cílové zemi, zda bude úředně ověřený překlad v konkrétním případě požadován.

Z výše uvedeného je zřejmé, že obvykle se tedy bude jednat použití listin ve veřejnoprávním styku před orgány dané země. Není však výjimkou, že úředně ověřené překlady bývají požadovány i v soukromoprávních vztazích (např. v rámci přeshraničních obchodních vztahů), kde sice právní předpisy úředně ověřené překlady nemusejí výslovně vyžadovat, nicméně uvedený požadavek plyne např. z obchodních zvyklostí zúčastněných stran.

Kdy je potřeba apostila či superlegalizace

Listinu opatřenou úředně ověřeným překladem (bez nutnosti jakéhokoliv vyššího ověření) lze uplatnit v zemích, s nimiž má Česká republika uzavřenou dvoustrannou mezinárodní smlouvu o osvobození od ověřování pravosti dokumentů[2], případně pokud se jedná o určitý typ dokumentů určený pro použití v zemích Evropské unie[3].

V zemích, které nemají uzavřenou dvoustrannou smlouvu s Českou republikou, případně se nejedná o dokumenty osvobozené od vyššího ověření v rámci Evropské unie, nebude úředně ověřený překlad listiny dostačující a bude potřeba zajistit vyšší stupeň ověření samotné listiny a její pravosti.

V takovém případě je v první řadě potřeba zjistit, zda je cílová země smluvním státem Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin neboli Haagské úmluvy o apostile z roku 1961[4]. Pokud ano, postačí úředně ověřený překlad opatřit apostilní doložkou, kterou lze vyřídit buďto u konzulárního odboru Ministerstva zahraničních věcí České republiky pro většinu veřejných listin, případně u mezinárodního odboru Ministerstva spravedlnosti České republiky ve vztahu k listinám vydaným nebo ověřeným soudy a exekutory, či v případě listin ověřených nebo vydaných notářem i u Notářské komory České republiky a u regionálních poboček notářských komor. Apostilní doložka představuje vyšší stupeň ověření podpisu a otisku razítka na listině a jejich pravost, a smluvní státy Haagské úmluvy listinu opatřenou apostilou automaticky přijímají za pravou.

Ne všechny státy jsou však smluvními stranami Haagské úmluvy. Pokud není cílová země smluvní stranou Haagské úmluvy a ani nemá s Českou republikou uzavřenou bilaterální smlouvu, je potřeba nechat vyhotovit vyšší stupeň ověření, tedy superlegalizaci. Tento proces už je poměrně komplikovaný, neboť se na něm v něm v různých fázích účastní oba dotčené státy, tedy stát původu listiny i stát cílový. Nejprve je potřeba vydanou listinu nechat ověřit v zemi původu u ústředního orgánu, který ji vydal (v případě České republiky se bude jednat obvykle o některé z ministerstev či o jiný ústřední správní úřad) a opatřit ji úředně ověřeným překladem. Přeloženou originální listinu je následně potřeba opatřit vyšším ověřením u Ministerstva zahraničních věcí České republiky, které k listině připojí doložku o tom, že úřad, který ji vydal, byl oprávněn ji vydat, a že otisky úředních

razítek a podpisy jsou pravé. Následně je listina připravena pro samotnou superlegalizaci, kterou už provádějí orgány cílové země, konkrétně pak zastupitelský úřad cílové země.

Popsaný proces superlegalizace by se v obecné rovině měl uplatnit v každém případě stejně, nicméně i zde se mohou samozřejmě objevit výjimky a lze doporučit vždy nejprve kontaktovat příslušný zastupitelský úřad cílového státu, jaké formy ověření v zemi původu musejí být provedeny, aby mohla být listina následně superlegalizována.

Závěr

I přesto, že cílem tohoto praktického průvodce je obsáhnout většinu aspektů procesu úředního ověření překladů a přípravy listin pro účely jejich použití v zahraničí, může se tato problematika jevit jako poměrně komplikovaná. S ohledem na poměrně výraznou administrativní složitost lze určitě doporučit konzultovat konkrétní požadavky s překladatelem či právníkem.

Mgr. Barbora Kriebel,
advokát a soudní překladatel

MELKUS KEJLA & PARTNERS

MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz

[1] PhDr. Marta Chromá, Ph.D. O právním překladu převážně vážně. 6. června 2014. Dostupné >>> [zde](#)].

[2] Jedná se o následující státy: Afgánistán, Albánie, Alžírsko, Belgie (pouze pro listiny vydané orgány v souvislosti s dožádáním soudu), Bělorusko (pouze pro listiny vydané orgány v souvislosti s dožádáním soudu), Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Černá Hora, Francie, Gruzie, Chorvatsko, Itálie (pouze pro listiny vydané orgány v souvislosti s dožádáním soudu), Jemen, KLDK, Kosovo, Kuba,

Kypr, Kyrgyzstán, Maďarsko, Makedonie, Moldavsko, Mongolsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko (pouze pro listiny vydané orgány v souvislosti s dožádáním soudu), Slovensko, Slovinsko, Srbsko, Sýrie, Španělsko, Švýcarsko, Ukrajina, Uzbekistán, Vietnam.

[3] Vyšší ověření není v rámci Evropské unie požadováno ve vztahu k následujícím dokumentům: matriční dokumenty související s narozením, úmrtím, manželstvím a partnerstvím, rodičovstvím; dále listiny související se státní příslušností, výpisy z rejstříku trestů, notářské zápisy.

[4] Originální znění Haagské úmluvy je dostupné na webových stránkách Hague Conference on Private International Law (HCCH) v sekci Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents >>>[zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)